

Flandra **ESPERANTISTO**

TIJDSCHRIFT VOOR ESPERANTO - ONDERWIJS EN - PROPAGANDA

Verschijnt maandelijks
Zestiende jaargang
Nummer 10 (184)
OCTOBER 1949

Vertegenwoordiger in Nederland:
LEEN
sekr. Stadionkade 6, Amsterdam Z.
postrek. 34563 van P.M. Mabesoone
Pythagorasstr. 122 Amsterdam O.

Orgaan van de
VLAAMSE ESPERANTISTEN-BOND
POSTBUS 342, BRUSSEL
Postrekening 2321.50 van V. E. B.

LIDGELDEN:
* Leden: 75 fr.
* Steunleden: min. 150 fr.
Inwonende leden: 25 fr.
(* met bondsorgaan)

ABONNEMENTEN:
België: 60 fr.
Ceteraj landoj: 75 bfr.
Proefn.: 5 fr. (1 r.k.)

NIA POZICIO

aŭ

« Al la Plumo per la Lumo »

Ni jam publikis samtitolon artikolon (F.E. Okt. 1946); en ĝi ni klare difinis la pozicion de nia Ligo, kiun ni jene resumas:

Nepre necesas la uzado de la flandra lingvo, se ni deziras laŭcele propagandi kaj instrui Esperanton — kio estas nia statuta kaj fakta celo. Tiu adapto al tero-parto estas evidente bezona; ĝi estas postulo de efikeco!

Tiu tero-parto povas esti lingvoteritorio, sed tiam oni eble puŝigos je landolimaj baroj; aŭ la landoj, escepte tamen se ili estas plurlingvaj.

Nu, en Belgujo ekzistas almenaŭ du lingvoj: la nederlanda (por la flandroj), la franca (por la valonoj); ili korespondas al du popoloj, kiuj malsamas ne nur lingve, sed ankaŭ temperamente.

Pro tio, F.L.L.E., kiu uzas — por plej trafe atingi sian celon — la nederlandan en sia flandra lingvoteritorio de Belgujo. Cetero kaj tial la ekzisto de F.L.L.E. ne estas pravigota: ĝi estas okulkreva kaj prospera realaĵo!

Tion ni publikis antaŭ tri jaroj: tio estis nediskutebla kaj restas same aktuala.

Tamen, ŝajne ekzistas iuj, kiuj ree penas tumulti sur la landa, eĉ internacia, skalo, kompreneble per « flustro-kampanjo » aŭ anonima (pseŭdonima) pamfletado, movante sin sur ia politika tereno kaj celante dividon inter Esperantistoj, probable ĉar konstanta, nehaltigebla progreso de F.L.L.E. igas ilin enviaj.

Ni legis tian pamfleteton « Al la Lumo per la Plumo ». Ankaŭ vi ja kredas ke por plumado necesas inko, ke inko nigrigas! Ni do preferu unue lumon kaj poste plumon — « Al la Plumo per la Lumo! »

Tial ni deziras konfirmi nian pozicion, subtrekante iujn el ĝiaj elementoj kaj aldonante konvenan averton. Jen:

1) Ni estas flandraj belgoj, t.e. belgoj kiuj loĝas en la flandra lingvoteritorio de Belgujo.

2) Niaj membroj parolas la flandran (Nederlandan). Ni ripetigas ke ni ne kapablas fruktodone kaj celkonforme prilabori la valonan parton de Belgujo, pro la cititaj kialoj. Tiu kampo estas rezervita al niaj valonaj samideanoj.

3) Ĉe ni, neniel temas pri politiko aŭ alia kromcelo: ni strebas nur al la propagando en nia lingvo - teritorio kaj neniel okupiĝas pri problemoj politikaj, filozofiaj aŭ alispecaj, kvankam ni kompreneble taksas

ilin ekzistantaj, gravaj, esencaj. Tia sinteno igas nin kapablaj eldoni ion alian ol fuŝgazeleton (ĝuste antaŭ kongreso aŭ ĉe novjaro, pro enspezotaj kotizoj), fuŝkompilaĵon, fakte ridigan Babel-eton! Ni juĝas nian loĝantaron (ĉirkaŭ 5 milionoj da homoj) sufiĉe vasta «publiko» kaj la Esperanto-varbadon kontentiga instigilo.

4) Sur loka aŭ ĝenerala planoj, ni serĉas kunlaboron de ĉiu, kaj de ĉia organizaĵo, kiu celas la samajn efektivaĵojn, en la ĵus skizita kadro. Sed ni konstatis ke, sur tiuj samaj planoj, oni neniam akceptis niajn proponojn de kunlaboro — male, ke oni ĉiel kaŝe kontraŭagadas - kuraĝe en la kulisoj, sed vane, - provas haltigi nian disvolvon, t.e. agadon pli kaj pli sukcesan por la nuraj propagando kaj instruado de Esperanto. Ni disponas atestojn kaj dokumentojn: ni povus disponigi ilin al interesatoj!

5) Tiujn, kiuj malice asertas ke en F.L.L.E. temas pri politiko (ho, lignero kaj trabo!) kaj malpermesate ĵonglas per tio, ni serene avertas ke de nun ni apelos la belgan punjuron kodon (art. 443-44), kiu antaŭvidas sankciojn kontraŭ kalumniantoj. Ni sendube esperas ke tia rimedo — temas ja pri « Esperantistoj » — superfluos. Kaj ni aldonas: preferu, se vi deziras tion, sinaman kontenton ol ĝeneralan Esperanto-intereson — sed tiam la verdikton de ĉiu sincera Esperantisto!

F.L.L.E. ree konfirmis siajn principajn konceptojn, redukteblajn al unu: la bono de Esperanto. Aliaj rajtas strebi al la realigo de diversaj celoj; sed ni metu la demandon: ĉu ne estas sufiĉe da grandaj, potencaj, multmembraj organizaĵoj, kie iliaj aspiroj povas normale manifesti kaj efektiviĝi sin, neniel malutilante la realigon de pura Esperanto-Idealo?

F.L.L.E., la plej forta (pli ĝuste: la malplej malforta) landa Esperanto-societo en Belgujo ne forlasos la ĝustan vojon, kiun ĝi elektis. Se oni intencas ataki, detruu ĝin, ĝian celon — la propagandon por kaj la instruon de Esperanto — ĝi kompreneble baraktos, venke defendos sin, en la nomo de sia alta Idealo!

Por saĝulo, sufiĉas aludo!

F.L.L.E.

Radio

La Radiodiffusion française, Esperanto-sekcio sciigas ke, ekde dimanĉo 2/X, la elsendo de la franca Radio okazos ĉiutage sur nova mallonga ondo: 48,82 m. aŭ 6.145 Kc. Horo: 18.15-18.30 (franca tempo).

ESPERANTO IN DE PRAKTIJK

Tentoonstelling van kindertekeningen

Reeds herhaalde malen hebt U in verschillende buitenlandse Esperanto-bladen enthousiaste verslagen kunnen lezen over de tentoonstelling van kindertekeningen uit alle delen der wereld, die door middel van Esperanto zijn verzameld door de heer Levin, secretaris van de jaarbeurs te Lyon. Deze tentoonstelling, die reeds in verschillende grote steden van Europa werd gehouden, is door tal van autoriteiten op onderwijsgebied bezocht en overal een groot succes geworden. Aanvankelijk lag het in de bedoeling, deze tentoonstelling dit jaar in April in Amsterdam te organiseren, en door het Bureau « Esperanto bij het Onderwijs », de Nederl. groep van Onderwijzers-Esperantisten en het Ned. Museum voor Onderwijs en Opvoeding waren reeds de nodige voorbereidingen getroffen en medewerking van verschillende Esperanto- en onderwijsorganisaties was toegezegd, zodat het welslagen verzekerd scheen, toen op het laatste ogenblik een kink in de kabel kwam doordat het materiaal ergens aan de grens werd vastgehouden. Thans bevindt de gehele collectie (het totaal aantal tekeningen loopt in de duizend!) zich echter veilig in Nederland en zo zal Amsterdam de primeur hebben van deze grote internationale tentoonstelling, die van 2 tot 12 November a.s. in het Ned. Museum voor Onderwijs en Opvoeding, Prinsengracht 151 zal worden gehouden. Het belooft een uitstekende propaganda te worden voor Esperanto, die vooral de belangstelling zal trekken van de onderwijzers. Behalve tekeningen worden enkele interessante voorbeelden van « internationale schoolcorrespondentie door middel van Esperanto » geëxposeerd, benevens een eenvoudig drukpersje, waarmee op verschillende Franse scholen krantjes worden gedrukt. Dit laatste is een vorm van onderwijsvernieuwing, die we in ons land nog maar sporadisch aantreffen. Het geheel zal een prachtig voorbeeld zijn van praktische toepassing van Esperanto op onderwijsgebied. De organisatoren verwachten dan ook een groot aantal belangstellenden, niet alleen uit Amsterdam, maar ook uit andere plaatsen. Na Amsterdam zijn nog enkele andere steden aan de beurt, o.a. Leeuwarden en Arnhem.

Internationale verwarring.

In het Amerikaanse tijdschrift TIME van 19 Mei j.l. kunt U een verslag lezen van de onthulling van een standbeeld van Simon Bolivar. Deze vond plaats op een zeer warme dag. Harry Truman en Rómulo Gallegos, de Amerikaanse en de Venezulaanse president, waren met hun echtgenoten aanwezig. Na de plechtige onthulling spraken beide presidenten. Gallegos sprak in het Spaans, Truman antwoordde in het Engels. Genoemde echtgenoten zaten ergens te babbelen. Over Bolivar? Over oorlogs-weduwen? Over hongerende kinderen? Neen. Het was « het eerste gesprek tussen de eerste dames ». Laten we eens luisteren:
Mevr. Truman (Engels): Het is erg warm, niet waar?
Mevr. Gallegos (Spaans): « Ik geloof, dat men ons wil fotograferen ».
Mevr. Truman (Engels): « Er zijn veel mensen, niet waar? »
Mevr. Gallegos (Spaans): « Moeten we nu gaan zitten voor de foto? »
(Rio Esperantista, Oct. '48).

Wereldnieuws

WEET U...

...dat het Finse Verbond van Vakverenigingen namens 340000 leden het verzoekschrift aan de U.N.O. betreffende invoering van Esperanto heeft ondertekend?

...dat in Japan het volgen van Esperanto-lessen aan een aantal scholen verplicht is gesteld en dat de studenten aan de medische scholen te Tokio en Jikei Esperanto moeten leren als voorbereiding tot de studie van het Duits?

...dat bij decreet van 19-3-'49 te Graz en Innsbrück (Oostenrijk) twee staatscommissies zijn ingesteld voor het afnemen van Esperanto-examens?

...dat Esperanto als keuzevak is geplaatst op het leerplan van de lagere scholen in Groot-Berlijn om de internationale toenadering van de jeugd te bevorderen?

...dat ter gelegenheid van het Oostenrijkse Esperanto-congres te Graz aan een der pleinen aldaar de naam Esperantoplein is gegeven en dat straten zijn genoemd naar dr. Zamenhof in Commeny (Frankrijk) en Oelsnitz (Duitsland)?

...dat in het Belgische maandblad « Parlement », dat in het Engels, Frans en Nederlands is geredigeerd, geregelde Esperanto-lessen verschijnen onder leiding van drs F. Roose uit Brugge?

...dat aan de Hogeschool voor bijzondere wetenschappen te Praag en de Handelshogeschool te Bratislava lectoraten voor Esperanto zijn gevestigd en dat aan de universiteit te Seattle (U.S.A.) een Esperanto-cursus wordt gegeven?

...dat de Zweedse regering 1800 kronen beschikbaar heeft gesteld voor een afvaardiging naar het Esperanto-congres te Bournemouth en ook dit jaar Esperanto-cursussen voor onderwijzers heeft georganiseerd, waarbij de deelnemers behalve vergoeding van reis- en verblijfkosten 7 kronen per dag ontvingen?

...dat de jaarvergadering van de Engelse Bond van Spoorwegpersoneel een resolutie heeft aangenomen om de verbreiding van Esperanto te bevorderen en voorts in een resolutie de regering heeft verzocht op alle lagere scholen Esperanto-onderricht te doen geven?

...dat blijkens een artikel in « De Kampeerskampioen » (uitg. A.N.W.B.) op het Congres van de Intern. Federatie van Kampeerclubs een lans werd gebroken voor het gebruik van Esperanto als hulptaal bij de « rally » en de besturen van de aangesloten afdelingen in overweging werd gegeven, om deze winter voor hun leden Esperanto-cursussen te organiseren?

...dat het Nederlandse taalinstituut « The English Institute » besloten heeft dit najaar ook een schr. cursus Esperanto op het programma te plaatsen?

...dat de bekende Deense blad « Politiken » in de internationale reeks « Wie, wat, waar » een rijk geïllustreerd boekje in het Esperanto heeft uitgegeven (oplage 5000 ex.), dat een overzicht geeft van geschiedenis, land en volk van Denemarken?

...dat wij in « Taak en Tolk », maandblad voor het Rotterdamse gemeentepersoneel enkele goede artikelen over Esperanto aantreffen van de hand van L. de Vries?

OBSERVOJ LA STUDANTO

ESPERANTISTOJ ?

En septembro, komencigas por ni la nova jaro. Kaj la unua demando, kiu levigas estas jena: Kien ni volas ?

Ĉu ni deziras per Esperanto ĝui agrablajn feriojn eksterlande ? Ĉu ĉiusemajlande kun miaj amikoj ade nederlande babili ? Ĉu malice kritiki la paroladiston aŭ la grupan prezidanton ? Aŭ senpage akiri turistajn broŝurojn el multaj landoj, kolekti poŝtmarkojn aŭ ilustritajn poŝtkartojn aŭ interesanĝi flamaĵn amleterojn ?

Nu, ne estas malaprobinde, ĉar por tio Esperanto estas nepre praktika ilo !

Sed, sed, ĉu ne estas aliaj celoj ? Propagandi Esperanton, instrui ĝin, kunlabori en la grupa vivo, varbi novajn membrojn, ŝpari por la nacia kaj internaciaj kongresoj kaj ja unue, senprokraste mem pagi sian membro-kotizon ?

Estas pli aprobinde !

PIKED

INTERNATIONALE VERENIGINGEN EN INTERNATIONALE TALEN.

Onder deze titel vinden we in *De Standaard* (Brussel) van 16-8 volgend snedig artikeltje: « Internationale Unies, Verbonden, Gerechtshoven en dies meer worden elke dag uit de grond gestampt. De verwarring van de talen heerst overal. Ontevreden zijn er in de landen wier taal niet in aanmerking komt en waarvan de vertegenwoordigers genoodzaakt zijn min of meer behoorlijk een zogenaamde internationale taal te gebruiken. »

Of al die organismen die men plechtig sticht en nog plechtiger opent en waarheen de nationale politici hun uitstapjes op kosten van het vaderland maken, veel zoden aan de dijk zullen zetten en iets tot de wereldvrede zullen bijdragen, zullen wel niet veel naïevelingen geloven.

Als de vredespredikers het goed menen, vooral de zoen roerige Europese Federalisten, zouden ze er eerst aan moeten denken één taal te gebruiken, één taal op de voorgrond te stellen en al hun internationaal gehaspel en gepraat, namelijk het Esperanto.

IS HET HUN ERNST, vragen dus meer en meer mensen zich af. Het is toch logisch dat we aan de ernst van al deze verenigingen en aan de oprechtheid van hun promotors gaan twijfelen, als we steeds opnieuw hun ontwijkende houding ervaren, telkens ze er op gewezen worden dat een neutrale internationale hulptaal een der hoekpijlers is van het gebouw dat ze beweren op te trekken. Gary Davis, om er een te noemen, tooit zich met het epithet Wereldburger, maar neemt vrede met de taalmuren die de mensen scheiden en waartegen hijzelf niet zelden te pletter loopt. Niet verwonderlijk dat zijn onvoldragen wereldburgerschap de mensen sceptisch stemt.

ONZE TAALCONSTRUCTIES.

Verwoede voorstanders van het Latijn als internationale taal vermeten zich af en toe van leer te trekken tegen het «geconstrueerde» Esperanto. Hoe hun lievelingstaal, modern bruikbaar gemaakt er zou uitzien, vergeten ze erbij te voegen.

Het Latijn is nu nog uitsluitend de taal van de Rooms-Katholieke Kerk en de officiële voertaal van het Vaticaan. Het secretariaat van de Heilige Stoel vindt het soms wel niet makkelijk deze dode taal aan te passen aan de moderne behoeften. Hiervolgen enkele voorbeelden:

Atoom: globus atomica vi displodens; radio: nuntium per aetherias undas missum; communist: aequandorum fautor; tank: automatarium covinus ignovomus.

Onze levende talen, Esperanto inluit, zeggen het toch bondiger !

IN ESPERANTO

heten deze dingen doodgewoon: atombombo, radio, komunisto en tanko. Afgezien wellicht van de fonetische schrijfwijze en de eenvormige uitgang, verraadt niets dat we hier voor woordconstructies staan.

In zijn gunstig oordeel over Esperanto zei reeds de beroemde taalgeleerde A. Meillet: de familie «Familio» heten, is geen woord construeren, gezien we het terugvinden in het latijn (familia), in het Frans (famille) en in het Italiaans (famiglia) in het Portugees (familia), in het Duits (familie) en in het Engels (family). Het procédé van Zamenhof bestond er niet in een taal van eigen vinding te construeren, maar de grootst gemene deler van de Europese cultuur talen te vinden. Het archaïsme Latijn is dood en kan niet meer tot het leven geroepen worden om in moderne behoeften te voorzien.

Correctie van de brief uit het vorige nummer:

Kara Amiko.

Dum longa tempo vi ne ricevis leteron de mi. Tamen per la skribado de leteroj (skribante leterojn) mi povas praktiki kion mia kursvidanto instruis (niet «lernis»!) al mi do mi nun volas rakonti al vi iom pri mia feria vojaĝo. Mi nome faris («estas farinta» is minder goed) en mia ferio vojaĝon al la ĉefurbo de nia lando, Amsterdam, kiu (betrekkelijks voornaamw.) estas famkonata pro siaj (verwijst naar onderwerp «kiu») multaj kanaloj. La vetero ne estis tre bela. Kelkfoje eĉ pluvis kelkajn horojn, sed konata nederlanda proverbo diras: «malantaŭ la nuboj brilas la suno», do mi ne perdis la kuraĝon kaj efektive post kelke da horoj la pluvo ĉesis kaj fariĝis denove varme (niet «varma»); de biv. uitgang kan slechts gebruikt worden, als het betrekking heeft op een zelfstandigheid. Mi vizitis la novajn kaj malnovajn kvartalojn kaj admiris la malnovajn domojn kun iliaj (slaat niet terug op het onderwerp) belaj fasadoj. Per boato mi veturis tra la kanaloj kaj la haveno. Mi vidis kelkajn konatojn, kiuj pasigis la ferion ankaŭ en Amsterdam kaj mi renkontis sinjoron Baas, la prezidanton (bijstelling bij het lijd. voorwerp, dus in dezelfde naamval!) de L.E.E.N. Estis multaj eksterlandanoj en Amsterdam kaj la hoteloj estis plenaj de (niet «da»!) fremduloj. Super la enirejoj de kelkaj hoteloj oni estis pendiginta la flagojn de diversaj nacioj. En mia hotelo loĝis eĉ kelkaj italoj. Iun fojon, kiam mi (ĝuste) estis enironta la hotelon, mi renkontis kelkajn esperantistojn, kiuj rakontis, ke ili estas (tijdsvorm van de directe rede!) svedoj. Ili miris, ĉar ili konstatis, ke la amsterdamaĵo ŝatas mangi salitajn haringojn. Ili trovis tion stranga kutimo (bep. van gesteldheid zonder n!), ĉar en sia (verwijst naar het onderwerp «li»), dat nog volgt) propra lando ili preferas (niet: pli preferas; preferi = pli sati) mangi la fiŝojn kuiritaj (bep. v. gesteldheid). Dum (kiam) mi promenis sur la strato ofte la dana kaj angla lingvoj (meervoud!) trafis miajn orelojn. Mi povis resti nur unu semajnon en Amsterdam kaj hieraŭ mi reiris (returnis min) al mia loĝloko. Bedaŭrinde mankis al mi la tempo fari ekskurson al la insulo Marken, kiu laŭdire estas tre vidinda (niet: «devas esti»; moeten houdt hier geen enkele verplichting in. De vertaling met «devas» is een Nederlandisme.) La domoj tie (la tieaj domoj) estas konstruitaj sur altaĵoj. Pro la multa skribado mia mano preskaŭ estas ŝvelinta (het onderwerp «mano» verricht de handeling «ŝveli» zelf, dus bedrijvende vorm!). Nu, mi esperas, ke tio («tio» mag hier niet weggelaten worden) kion mi skribis estas legebla, ĉar mi skribis

per rusti(ĝi)nta plumo. Ŝajnas al mi necese, ke vi surmetu (u-vorm na «necese»), viajn okulvitrojn por kompreni mian leteron !

Solve de la ekzerco pri la refleksiva pronomo:

La instruisto opiniis la demandon, fari-tar (= kiu estis farita) de li al lia lernanto, kiun li rigardis kiel sian plej maldiligentan disĉiplon, tre facila kaj jam demandis al si, ĉu la demando, kiun li faris al sia lernanto ne estas tro facila, sed lia (noot «sia» in het onderwerp zelf!) lernanto per sia respondo pruvis, ke li ne komprenis la demandon, faritan (= kiu estis farita) al li de lia instruisto, kiu konsideris lian respondon al sia demando jesigo de lia supozo, ke lia lernanto ne streĉas siajn fortojn, por ĝuste respondi, sed kontraŭe pro la maldiligenteco, propra (kiu estas propra) al li kaj al pluraj el liaj kolegoj, uzas ĉiujn okazajn favorajn (kiuj estas favoraj) al lia celo, por malzorge fari siajn taskojn kaj distri sin.

Vertaal:

1. De dief wist dat de jongen veel geld bij zich had. 2. Voor zijn vertrek naar Parijs nam hij afscheid van al zijn vrienden. 3. Zonder gezien te worden bereikte hij zijn schuilplaats. 4. Heb je de aardappelen liever gebakken dan gekookt? 5. Melk is een gezonde drank; ik drink ongeveer vier glazen melk per dag. 6. Men verwonderde zich over zijn voorstel. 7. Als het morgen mooi weer is, brengen we de dag aan het strand door. 8. Had ik geweten dat het pas tien uur was, dan had ik me niet zo gehaast.

La grava litero n

La grava litero n ankoraŭ ofte kaŭzas malfacilaĵojn al la komencantoj kaj eĉ al progresintoj. Legante la frazon: «hij onderwijst mij», ni tuj scias, ke «hij» estas la subjekto de la frazo, ĉar «mij» ne povas esti subjekto (la nominativa formo ja estas «ik») kaj krome ni kutimas en nia lingvo meti la subjekton antaŭ la predikaton sed en Esperanto la vortordo estas pli libera ol en nia lingvo kaj krome en Esperanto ne ekzistas speciala formo de la persona pronomo, kiu diferencigas la nominativon de la akuzativo, do tie ni bezonas la gravan literon n por indiki la objekton de la frazo (li instruas min = min li instruas). Laŭ la 8-a regulo de la Fundamenta Gramatiko la prepozicioj postulas post si la nominativon. Ĉar la subjekto ne povas esti antaŭata de prepozicio, ni tuj scias, ke la frazparto post la prepozicio estas komplemento. La komplementojn antaŭatajn de prepozicio oni nomas nerektaj, kontraste kun la rektaj (senprepoziciaj) komplementoj. Sufiĉe ofte oni anstataŭigas (laŭ la 14-a regulo de la Fundamento) la prepozi-

cion «dum», «en» kaj «je» per la litero n (dum tri tagoj = tri tagojn; en dimanĉo = dimanĉon). Kelkfoje ankaŭ aliajn prepoziciojn oni anstataŭigas per la litero n, sed tion fari oni rajtas nur, kondiĉe ke la frazo restu sufiĉe klara. Ne estas konsilinde konstrui frazon kia: «li enuas la silenton» en kiu la litero n post silento anstataŭigas la prepozicion «pro». Frazo kia «li falis en la akvon» ŝajnas kontraŭa al la Fundamento, sed ankaŭ tie la litero n anstataŭigas prepozicion, nome «al». Teorie oni tre bone povus diri: «li falis al en la akvo», sed ĉar tiu frazo laŭ stila vidpunkto ne estas bela, oni anstataŭigas «al» per «n». En nia lingvo ekzistas klara diferenco inter «hij loopt in de tuin» kaj «hij loopt de tuin in». La traduko de la unua frazo estas «li iras en la ĝardeno». Por korekte traduki la duan frazon ni do devas aldoni la prepozicion «al», kiu montras la direkton (li iras al en la ĝardeno), sed estas pli eleganta anstataŭigi «al» per n (li iras en la ĝardenon). Se iu eĉ same «supren» estas pli eleganta esprimo ol «al supre», k.t.p.

la prepozicioj en, sur, sub, super, antaŭ, malantaŭ, post, tra kaj trans, kiuj per si mem povas indiki nur lokon, tamen havas post si la literon n, oni bone pripensu, ke tiuokaze ne temas pri escepto je regulo el la Fundamento, sed pri anstataŭigo de la prepozicio «al». Ofte en la literaturo oni renkontas la literon n post «returne», «renkonte» kaj «ree», sed fakte tio ne estas ĝusta, ĉar oni ne iras «al returne», sed «returninte sin», do ne temas pri direkto en kiu oni iras, sed pri la maniero, laŭ kiu oni movas sin. En frazoj kiaj «Karlo invitis Paŭlon anstataŭ Johanon» kaj «krom Petron Johano renkontis Paŭlon» kaj «anstataŭ» ne estas prepozicioj sed konjunkcioj. Ne aldonante la literon n oni povus kaŭzi miskomprenon, ĉar la leganto ja povus kredi, ke «Johano» kaj «Petro» estas subjektoj de la unua, resp. de la dua frazo. Ankaŭ en frazoj kia «la arbo estas alta ses ĝis sep metrojn» ne temas pri escepto. Tie la prepozicio «ĝis» rilatas nur la numeralon kaj ne ankaŭ la substantivon. Oni bone atentu, ke apozicio (= bijstelling) laŭ kazo akordigas kun la frazparto al kiu ĝi apartenas (mi renkontis lian onklon la ĉarpentiston); nur se la apozicio estas propra nomo, ĝi havas la nominativon (mi renkontis lian onklon (nomatan) Karlo. Neniam metu la literon n post adjektiva adverba komplemento (= bep. v. gesteldheid)! En la maja numero «La Studanto» n-ro 5 paĝo 2 mi pritraktis la uzadon de la litero n post «rilate», «koncerne», «escepte», k.t.p. Mi ĉi tie do ne denove tusos tiun temon.

En la substaranta teksto diversloke mankas la grava litero n. Bonvolu korekti:

Tuj post kiam profesoro N. A. Turo venis hejme, li eniris la ĝardeno, kiu estis 20 metroj longa kaj kies largeco estis 12 metroj. En arbusto li trovis nesto de paruo, plena de ovoj. Aŭdante bruon, li rigardis supre kaj vidis tia dika burdo, kia li antaŭe neniam vidis. Primitante la mirakloj de la naturo, li promenis al la lageto, kiu estis duona metro pli profunda ol tiu, kiu posedis lia najbaro, kiu li rigardis kiel sia plej bona amiko kaj kiu la antaŭa semajno oni elektis prezidanto de grava asocio. Timante fali en la akvo, li singarde paŝis ĝis la bordo kaj poste vokis sia dresita orfiŝo Antonio, kiu naĝis bonhumora en la klara akvo. Dum kelka tempo li interparolis kun sia fiŝo, sed, kiam li staris tie jam pli ol 12 minutoj, lia stomako ekmurmuris. Li do lasis la fiŝo sola, saltis trans florbedo kaj rapide iris returne al la mangoĉambro. Survoje li ekvidis sia amiko la kuiristo, kiu venis el la domo kaj iris al li renkonte, kriante, ke en la salono troviĝas krom lia edzino Marta fremdulo el Parizo, kiu deziras konsulti li anstataŭ lia kolego Marko koncerne grava afero.

Uitwerkingen van Vlaamse cursisten vóór 20 October aan V.E.B., Studanto, postbus 342, Brussel; voor Nederlandse cursisten aan A. J. Kalma, Stadionkade 6, Amsterdam-Z.

Aforismoj

De E. Bohr, Weinsheim

Ĉiuj grandaj pensoj estas vojoj malproksimen. Volante proksimiĝi al la foro, ni paŝu. Sidante ĉe la bordo, ni vidas nur la ŝtonrican straton.

Bonegaj fruktoj bezonas longtempan maturiĝon kaj sunon.

La ombro ne refutas la lumon, sed pruvas ĝian ekziston.

La voko de l' amaso plej ofte estas akceptata volonte, la voĉo en la propra brusto restas ofte neaŭdata.

Scio sen volo estas senvalora. Volo sen scio apenaŭ havas signifon. Nur scio kun forta volo fosas la kampon de l' vivo.

Trad. F. W. Poppeck.

Mededelingen van onze Boekendiensten

Porti voor koper. Bestellingen aan :
Boekendienst LEEN, Z-O-Singel 5, Bergen op Zoom (giro : 76915)
Vlaams E-Instituut, P. v. Humbeekstr. 3, Brussel-W. (giro : 326851)

Studiewerken :

Benink : Leerboek Esperanto	f. 2,10 bfr. 38,00
Degenkamp : Leidraad bij de studie van de E-literatuur	f. 0,45 bfr. 8,00
Degenkamp : De voorzetsels in het Ned. en Esperanto	f. 1,50 bfr. 26,00
Examen Doen	f. 1,00 bfr. 17,00
Hoe kan ik het in E. zeggen ?	f. 0,25 bfr. 5,00
100 Vragen over grammatica en onderwijs	f. 0,35 bfr. 6,00
Isbrücker : Historio kaj Organizo de la E-movado	f. 1,25 bfr. 21,00

Voor de jeugd cursussen :

Korte : Sub la Verda Standardo : Gvidilo (v.d. onderw.)	f. 2,50 bfr. 42,50
Korte : Sub la Verda Standardo : Laborilo I (v.d. L.)	f. 0,90 bfr. 15,00
Korte : Sub la Verda Standardo : Laborilo II (v.d. L.)	f. 0,90 bfr. 15,00
Korte : Sub la Verda Standardo : Memorigilo (v.d. L.)	f. 0,50 bfr. 7,00

Aanbevolen leesboeken en romans :

Waringhien : Leteroj de Zamenhof	f. 7,80 bfr. 150,00
Capek : Skizoj pri Nederlando	f. 1,75 bfr. 29,00
Baghy : La verda koro (kursu romaneto)	f. 1,50 bfr. 25,00
Wills Crofts : Morto de trajno	f. 5,25 bfr. 85,00
Bernadotte : La fiŝo	f. 2,10 bfr. 36,00
Puŝkin : La kapitanfilino	f. 1,20 bfr. 21,00
Babits : La cikonikalfio	f. 1,20 bfr. 21,00
Eggerup : D.ro Dorner	f. 4,00 bfr. 65,00
Novaj Esperanto-Historietoj	f. 1,90 bfr. 30,00
Dietterle : Originala Verkaro	f. 11,25 bfr. 190,00
Rembrandt, la magiisto (abunde ilustrita)	f. 5,00 bfr. 85,00
Lajos Zilahy : Printempo de Morto, bind. broŝ.	f. 5,50 bfr. 94,00
	f. 4,50 bfr. 84,50

Woordenboeken :

Alings : Zakwoordenboekje F.L.E. (E./Ned.-Ned./E)	f. 0,50 — —
Debrouwere : Zakwoordenboekje E/Ned.-Ned./E)	— — bfr. 5,00
Schidlof : Zakwoordenboek	f. 2,25 bfr. 37,50
Grosjean-Maupin : Plena vortaro	f. 10,50 bfr. 177,00

Diversen :

E-briefpapier en E-omslagen (groene ster en «Esperanto») 10 vel en 10 omslagen groot formaat	f. 0,45 bfr. 8,00
Deurschildje met groene ster en E.parolata	f. 0,75 bfr. 12,00
Zilveren Esperanto-sierlepel	f. 7,10 — —
Zijden E. en Vlaams tafelvlagje op staander	— — bfr. 75,00

NED. ESPERANTISTEN-VEREN. « LA ESTONTO ESTAS NIA »

Alg. Secretariaat, schr. cursus voor beginners en uitleendienst : Mr. A. J. Kalma, Stadionkade 6, Amsterdam-Zuid, Tel. 96160. Penningm. : P. M. Mabeoone, Pythagorasstr. 122, Amsterdam-O. Postr. 34563. Boekendienst : H. A. Appel, Z.O.singel 5, Bergen op Zoom, postrek. 76915. Bibliotheek : E. A. Koot, Joh. de Meesterstraat 12, Utrecht. Propaganda-dienst : H. Bakker, Van Tuylplein 33/1, Amsterdam-Zuid, tel. 95320. Schr. cursus v. gevorderden, examen B: H.A.Appel, Z.O.-singel 5, Bergen op Zoom. Alg.Ned.Esp.Examen-comm.: Mej.H.M.Mulder, Zilvermewuustr. 29, Badhoevedorp Cefdel. U.E.A. : P. Moen, Schaarbergenstraat 104, Den Haag, postrek. 79167.

KOMUNIKOJ DE LA ĈEFESTRARO

Proponoj por la jarkunveno 1950 atingu la ĝen. sekretarion *antaŭ la 15-a de decembro*.

La sekcioj, kiuj ankoraŭ ne pagis la kotizon por la dua duono de la jaro 1949 estas petataj, ĝiri la ŝuldatan sumon kiel eble plej baldaŭ en postkonton 34563 de L.E.E.N.

Tiuj ĝen. membroj, kiuj deziras ekŝigi je la jarfino, konigu tiun deziron *antaŭ la 1-a de novembro* al la ĝen. sekretario. La sekciaj sekretarioj sciigu *antaŭ la 1-a de novembro* al la ĝen. sekr. la nomojn de la anoj, kiuj ekŝigos je la jarfino.

La ĉefestraro rememorigas la sekciojn pri par. 68 kaj 70 de la regularo, laŭ kiuj ili havas la rajton proponi kandidatojn por la ekzamena komitato kaj ekzamenantojn *antaŭ la 15-a de novembro*. La ĝisnunaj anoj de la ekzamena komitato kaj ekzamenantoj estas reelekteblaj.

Laŭ la statuto de U.E.A. la (re) elekto de la delegitoj, vic-delegitoj kaj fakdelegitoj devas okazi en ĉi tiu jaro. En lokoj, kie ni havas sekciojn, la sekcioj interkonsente kun la ĉefdelegito decidis pri la (re) elekto. La sekciaj sekretarioj sciigu al la ĝen. sekr. de L.E.E.N. *antaŭ la 1-a de novembro*, ĉu ili reelektras la ĝisnunajn delegitojn, event. proponu delegitojn, se tiuj ĝis nun mankis. Oni ne hezitu fari ŝanĝojn, se iu delegito ne kontentige plenumas sian oficon. Proponante novajn delegitojn aŭ (kaj) reelektante ĝisnunajn, oni pripensu, ke se eble la delegitoj estu L.E.E.N.-anoj, ke delegito povas esti nur persono, kiu dum minimume unu jaro estis membro-abonanto de U.E.A. kaj ke fakdelegito rajtas reprezenti nur unu fakon.

La Universala-Kongreso de Esperanto okazos la proksiman jaron en Parizo 5-12 de aŭg.

Danke ni ricevis de s-ino M.E.R. B.-F. g.3, — por la propaganda-kaso de L.E.E.N. N. Kiu imitas tiun bonan ekzemplon ?

KONTAKTKUNVENO

Sabaton la 25-an de junio okazis en Amsterdam laŭ iniciato de la ĉefestraro de L.E.E.N. kontaktkunveno, al kiu estis invitataj reprezentantoj de ĉiuj nederlandaj Esperanto-organizaĵoj. La celo estis klopodi trovi rimedojn por pli racia kaj pli efika kunlaboro inter la nederlandaj asocioj, por tiel efektivi la rezolucion, proponitan de s-ro L. J. Burger kaj akceptitan de la jarkunveno de L.E.E.N. en Haarlem.

Generale oni opiniis pli racion kunlaboron dezirinda kaj esperis atingi tion pere de N.C.K.E., kies nuna stato tamen ne estas kontentiga. La sukceso de la kunveno do ne estis granda, ĉar la problemo, kiel plibonigi la staton de N.C.K.E. ne estis solvata kaj krome restas la demando, kiel estigi pli efikan kunlaboron kun tiuj asocioj, kiuj ne estas organizitaj en N.C.K.E.

GRONINGEN VOKAS EKKONU VIAN LANDON !

Ĉu vi ne konas vian propran landon ? Hontu ! Felice ekzistas facila maniero por funde ekkoni Nederlandon. Vizito al Groningen plene sufiĉas, ĉar kiu ne konas Groningen, ne konas Nederlandon. Do, se vi deziras ekkoni vian landon, vi nepre vizitu la kongreson dum Pasko 1950. Atentu la sciigojn en venontaj numeroj de « Nederlanda Esperantisto » kaj jam nun provizore aliĝu ĉe s-ino L. de Vries-Kanning, Witte de Withstraat 25, Groningen. Sekcioj, aranĝu sparkasojn, por ebligi al kiom eble plej multaj el viaj anoj partoprenon en la kongreso de L.E.E.N. !

KARAVANVOJAĜO AL ĈEĤOSLOVAKUJO

Dum dek tagoj nederlanda-belga aŭtobus karavano, gvidata de f-ino A. Helinx el Hilversum kaj s-ro J. Vitek el Praha vojaĝis tra Ĉeĥoslovakujo. Tiuj dek tagoj pasis por ni, la partoprenintoj kiel rapida sonĝo, en kiu ni havis preskaŭ tro da interesaj spertoj kaj agrablaj ren-

kontoj. En sep urboj — *Karlovy, Vary, Praha, Hradec Kralove, Brno, Trebic, Tabor kaj Plzen* — ni estis la gastoj de la lokaj grupoj kaj kelkloke eĉ estis akceptataj de la urbestroj. Ni vidis i.a. la rokaron de Prachov kaj la grotojn kaj abismon « Macocha »; grimpis sur elhakitaj ŝtuparoj, tra fendoj kaj inter vertikalaĵoj rokandoj. En la ĉirkaŭaĵoj de Tabor, kie iam loĝis Jan Hus, ni ĝuis la ĉarmon de trankvila promenado sur la arbkovrita bordo de *Luznice*. En la kontrastplena vojaĝo ni trovis tie agrablajn ripozejon inter la pompa « ora » urbo Praha, la luksa banloko *Karlovy Vary* kaj la fabrikurbo *Plzen*. En *Lany* ni vizitis i.a. la tombon de *Masaryk*. Post vizito al la iama vilaĝo *Lidice*, tute forbruligita kaj senhomigita de la germanoj, kie nur kruco kaj malgranda muzeo atestas pri la nenigemo, ni admiris la modernajn domojn, en kiuj loĝas la laboristinoj de la Bata-fabriko en *Trebic*. Mi povus rakonti multon pli. La urbo Praha meritas tutan artikolon pro sia rava situo kaj multaj imponaj konstruaĵoj. Kiom ni ĝuis, dank' al la aranĝoj de s-ro Vitek, kiu bonege preparis la vojaĝon ! Ni konatigis kun multaj ĉeĥaj esperantistoj, kies gepatra lingvo estis absolute nekomprenebla al ni, sed en kiuj ni trovis spiriton parenan al la nia, kaj kiuj estis efektive niaj samideanoj. Ili havas, kiel diris unu el niaj karavananoj, ne nur oran urbon, sed ankaŭ oran koron. A. J. Middelkoop.

USONA INSTRUISTA ASOCIO ELDONIS BROŝURON PRI ESPERANTO

La Nacia Eduka Asocio de Usono, kiu havas 441,127 membrojn kaj estas la plej granda instruista asocio de Ameriko, ĵus eldonis 16-paĝan broŝureton pri E. en famkonata serio pri memklerigo (Personal Growth Leaflets). Ĝi presigis 20.000 ekzemplerojn kaj intencas presigi pli grandan nombron. La nomo de la broŝuro estas « Esperanto — The World Interlanguage » (Esperanto-La Tutmonda Interlingvo). Ĝin preparis la E.-Asocio de Nord-Ameriko.

La broŝuroj de la serio, en kiu la nova libreto estas N-ro 183, estas amase disvastigataj. Multaj instruistoj kaj aliaj aĉetas la tutan serion. Estonte ili do povos tiamaniere ankaŭ ricevi fidindajn informojn pri E., ĝia neceseco, ĝia gramatiko, ĝiaj praktikaj uzoj, ĝia utileco en la lernejoj, ktp. La broŝuro ankaŭ enhavas simplan tekston unupaĝan en E. kaj informojn pri EANA kaj lernolibroj.

La Nacia Eduka Asocio havas sian Centran Oficejon en Washington. La Oficejo estas samtempe la Sekretariejo de la Tutmonda Organizo de la Instruista Profesio.

La broŝuro kostas nur unu cendon kaj do povos esti uzata por grandskala propagando en Usono, Kanado kaj aliaj anglalingvaj landoj.

ANONCETOJ

Ĉeĥa studento, Oldrich Schwetter, Bratislavska 5 Breclav, Ĉsl., 23-jara, deziras korespondi kun samideano(in)o pri korpdukado kaj aliaj temoj.

S-ro Zapert Zbigniem, Witkiewicza 29 m2 Varsovio, deziras korespondi kun geskoltoj kaj interŝangi il. pk.

Policistoj en Hamburg deziras korespondi kun samfakuloj. Oni skribu al s-ro A. Weide, Viktoriastrasse 55, I, Hamburg-Altona.

Deziras korespondi kun Esperantistoj, pri ĝenerala kulturo : Y. NAKAMURA, 20-jara Kawabata-Malji, 77 — Kanazawa-Shi. Japanujo.

Goossens Victor, Bosstr. 22 Onkerzele serĉas laboron. Parolas nederlande, france, angle, germane, hispane, sekvis la lecionojn de « Institut National de Comptabilité ». Samideanoj uzu liajn servojn.

Al ges-roj Ter Braake en Haarlem naskiĝis filo Jan Willem. Niajn korajn gratulojn al la gepatroj kaj koran bonvenon al Jan Willem !

FL. L. E.

Nova jaro, novaj planoj ! Kaj pli ĝoja ol iam aspektas 1950 por nia enlanda movado. Sanaj financoj ebligas al ni dediĉi pli da tempo, pli da mono al la propagando ĉe la oficialaj instancoj kaj en la lernejoj. Nia aro ankoraŭ ne estas sufiĉe granda ; tamen ne nur gravas la kvanto, sed ĉefe la kapablaj kunlaborantoj ! Ni ja scias ke kelkaj talentaj Esperantistoj distingiĝis en lokaj aranĝoj : ni insiste petas ke ili partoprenu la ĝeneralan jarkunvenon, ke ili ensendu artikolojn por F.E. kaj sugestu bonajn ideojn al la sekretariejo.

Nia Ligo estas juna ; ni fieras pro tio, sed precize tial trudiĝas al ni devoj : aktiveco kaj energio !

Tun aferon ni volus pritrakti en ĉi tiu rubriko, komence de nova varbo-sezono. Membroj ofte riproĉas ke *Flandra Esperantisto* estas relative multekosta. Ĉu ili scias ke ĝia eldonkvanto ne sufiĉe kreskas kaj ke presado je tiu prezo postulas neimageblan malŝparemon kaj senĉesan inventemon ? Kaj ĉu ili ne forgesas ke temas ne nur pri la gazeto mem, sed ankaŭ pri aliaj administraj elspezoj, pri la membrigo al UEA kaj tiel plu ?

Sendube la varbokunurso 1949 rezultigis seriozan progreson kaj ni sekrete esperas ke la konkurso 1950 superos ĉiajn atendojn ; tial ni ellaboris premisistemon, submetotan al la ĝenerala jarkunveno.

De la venontaj monatoj dependos la kresko de F.E. kaj de nia Ligo. Idealiste kaj entuziasme akceptu la tiurilatajn proponojn de la Ligestraro. Se jes, ni espereble sukcesos. Ĉar ja okazu ĝenerala ofensivo por la ada disvolvado de la Ligo kaj por la fortikigo de la enlanda movado !

Ni cetere ja rajtas malkaŝi ke la Ligestrara kunsido 25-9 zorge ekzamenis nian situacion kaj malgraŭ la valorperdo de nia franko neniel ŝanĝis la kotizojn 1950 ; ni decidis pri la junularproblemo (vidu sube la skizitan ege favoran aranĝon !), esploris la rezultojn de la koresponda kurso, de la pasinta varbokunurso, ktp.

Ni do nepre insistas ke vi tuj kaj vigle komencu la varbadon de membroj kaj amikoj por 1950. Jen, memorige, la kotizoj :

- Membroj VEB : 75 Fr.
- Enloĝantaj membroj (kun *De Esperantist*) 25 Fr.
- Subtenantoj membroj : min. 150 Fr.
- Amikoj 15 Fr.
- Amikoj (kun *De Esperantist*) 25 Fr.
- Junuloj, ĝis 18-jaroj (kun *Flandra Esperantisto* kaj *La Juna Vivo*) 50 Fr.
- Junuloj, ĝis 21 jaroj : (Flandra E-isto) 50 Fr.

Statuta Ĝenerala Juarkunveno

Bruselo, dimanĉo la 6.11.1949. Ĉiuj liganoj kaj precipe la ligaj aŭ sekciaj estraranoj kaj la reprezentantoj estas petataj ĉeesti tiun gravan kunsidon.

Ni insistas por ke kiel eble plej multaj liganoj partoprenu, ĉar de iliaj decidoj parte dependas nia agado dum 1950.

La ejo estas la *Kutima*, « Vlaamse Club », E. Jacquainlaan, 121, je la 14-a horo precize. Kompreneble, F.E.I. organizos libro-ekspozicion.

TAGORDO

1. Malfermo
2. Financa Raporto
3. Sekretaria raporto
4. Kotizoj 1950
5. Bilanco kongreso 1949
6. Junular-problemo
7. Varbokunurso
8. Koresponda-kurso
9. Nia Pozicio
10. U.E.A.-raporto
11. Ekŝigo de 7 estraranoj kaj elektado (art. 21 O.R.)
12. Diversaĵoj.

Universala Esperanto-Asocio.

Na de jongste aanpassing van de wis-selkoers werden de verminderde bijdragen voor individueel lidmaatschap voor 1950 aldus vastgesteld :

- M.J. (met jaarboek) : 35 B.fr.
- MA. (met jaarboek en tijdschrift Esperanto) : 90 B.fr.
- MS. (steunend lid met jaarboek en tijdschrift) : 180 B.fr.
- Patrono : 900 B.fr.

Vlaamse Esperantisten, *Steunt de Internationale Esperanto-Vereniging door uw individuele aansluiting, Hernieuwt zo vroeg mogelijk uw lidmaatschap om vertraging in het toezenden te voorkomen, Stort uw bijdrage op postchecknummer 4161.35, Fr. Couwenberg, Blankenberge.*

De Vicefdelegito voor België.

« HOGER OP »

Zoals aangekondigd, vond op 22 September j.l. en vereerd door de aanwezigheid van de Heer Alb. Bas, algemene Bestuurder der Postchecks, de bijeenkomst plaats van Hoger Op, Vlaams Gezelschap van het Personeel der Postchecks tot bevordering van taal, kunst en vriendschap. In zijne feestzaal ving de culturele actie aan met een voordracht over Esperanto, de wereldtaal : overtuigend werd dit onderwerp door dhr A. De Keyzer de verdienstelijke Voorzitter Hoger Op, en Penningmeester V.E.B., ontwikkeld voor een aandachtig publiek (ongeveer 125 personen). Daarna werd volgens de Cseh-methode, een proefles over Esperanto gegeven door dhr Alfr. Ledeganck, achterkleinzoon van de Vlaamse dichter K. L. Ledeganck, die directeur is geweest van een taalschool in Roemenië en, gehuwd met een Roemeense, uit dat land teruggekeerd in Mei j.l.

Deze proefles genoot een overgroot succes, zodat niet minder dan 20 aanwezigen zich aanmeldden voor een Esperanto-cursus, die van 4 October af doorgaat, zoals elders gemeld, in de Vlaamse Club.

Na die les werden de aanwezigen vergest op enkele Vlaamse liederen, door het kleine orkest Hoger Op uitgevoerd.

Ook de boeken-tentoonstelling, verzorgt door dhr E. Cortvriendt, Directeur van V.E.I., genoot belangstelling en bijval.

Beslist verdient Hoger Op de sympathie en de gelukwensen, niet enkel van alle weldenkende Vlamingen, maar tevens van alle Vlaamse Esperantisten !

Wie volgt het verdienstelijke voorbeeld ?

De Redactie.

V.E.B. — *Afdeling Blankenberge* : Begijn Juli kwam de groep, niettegenstaande de zomerdrukke, bijeen om onze ijverige schatbewaarster Juf. M. Van Mullem, vereerd met het Burgerkruis 1e Klasse, te huldigen. Op 21 September j.l. werd onze verdienstelijke Voorzitter, de heer F. Couwenberg, gevierd ter gelegenheid van zijn benoeming tot Ridder in de Leopoldsorde, tijdens een gezellig samenzijn, waarbij ook de heer J. W. Chambers L.K.K.-Voorzitter van het Congres te Bournemouth als gast aanwezig was. Op 28 Sept. werden de welkijkse vergaderingen hervat.

GVIDLIBRO PRI PARIZO. 62 ilustritaj paĝoj kaj unu elfaldebla mapo. Eldonis : Sennacieca Asocio Tutmonda, Paris, 30 bfr. ĉe F.E.I., Brussel.

Eldonita okaze de la 22-a kongreso de S.A.T. la bone kaj sur bela papero (en Danlando !) presita plaĉa broŝuro sub kolora kovrilo prezentas enkondukon (Parizo, nia vilaĝo), indokson de vidindaĵoj kaj kuriozaĵoj, naŭ tipajn promonadojn, klarigojn pri vizitindaĵoj kaj mapon de la franca ĉefurbo, kosmopolita metropolo kun tri milionoj da enloĝantoj, abundaj monumentoj, muzeoj kaj parkoj.

Kontrolita de la « Literaturo Komitato de S.A.T. » Ni renkontis en la teksto la strangajn k(kaj) kaj la fonetikan transskribon de la propraj nomoj kiu antaŭas la originalan skribmanieron : Perlaŝez (Père Lachaise).

Esperantisto vizitonta la francan ĉefurbon nepre aĉetu la bonvenan broŝuron, kiu sendube jam utilis al multaj kongresanoj de S.A.T., kaj certe utilis al la venontaj partoprenantoj de nia Universala Kongreso. E.C.

J. B. VAN AS †

La 25-an de aŭgusto mortis, 73-jara, en Antwerpen, la kasisto de nia antverpena sekcio. Jam de 1923, li fariĝis vigla, propagandema kaj fidela samideano kaj anigis al nia sekcio en 1934. De tiam li multajn jarojn, same akurate, regule kaj fervore funkciis. Lia foresto sendube estos por la sekcio kaj por liaj amikoj ega manko. Li ĉeestis plurajn internaciajn kongresojn (Kolonjo, Stokholmo, Krakovo, Londono kaj Berno).

Ni sincere kondolencas la afliktitajn edzinojn kaj parencojn.

Niaj Esperanto-Enigmoj kun premioj

Akiras PREMION post n-roj 67-68 : F-ino M. Van Mullem, el Blankenberge. (Fl.L.E.) kaj H. Arends el Arnhem (LEEN).

SOLVOJ.

N-ro 69. *Horiz.* 1. psalm. 2. incit ; aorto. 3. ru ; kankr ; et. 5. aln ; alg. 6. ĝendarm. 7. blek ; ebla. 8. leg ; sku. 9. aĵ ; slipo ; ni. 10. kanto ; insul. 11. in ; ironi ; bo. — *Vert.* 1. ĉirkaŭbraki. 2. nu ; dan. 3. anĝel. 4. pik ; ekesti. 5. stamen ; glor. 7. lakona ; spin. 8. mor ; rekoni. 9. bambu. 10. te ; nub. 11. fotografilo.

N-ro 70. sakso-fono ; tro-feo ; eks-tra ; lino-tipo ; loko-motivo ; astro-logo ; nokto-mezo ; ega-ligi ; ne-vino ; garni-turo ; hoko-ŝnuro ; ono-briko ; legi-timi ; mono-polo. Stellan Engholm.

N-ro 71 : *Sanĝ-enigmo*

Trovu kvarliterajn radikojn respondantajn al la donitaj indikoj, laŭ jena procedo : forigu unu literon el la unua vorto, aliordigu la aliajn kaj aldonu novan por formi la duan vorton, k.t.p., ĝis sub 20 vi retrovos la saman vorton kiel sub 1.

1. ĝi brilas dumnokte ; 2. ujo, ofte ligna ; 3. difinita laboro ; 4. eltiri herbaĉojn en ĝardeno ; 5. brui kiel malnova plumo ĉe skribado ; 6. trovebla ĉe bovo ; 7. ĝi gruntas ; 8. nigra birdo ; 9. skribi libron ; 10. ĝi troviĝas en pruno, persiko ; 11. tiri post si ; 12. birdo ĝin havas ; 13. senti bedaŭron post farita kulpo ; 14. ĝi ebligas transiron de rivero ; 15. pleniĝi truon ; 16. konduki brutojn sur kampojn por ke ili manĝu herbon ; 17. subtere vivanta mambesto ; 18. malmola, fleksebla metalo ; 19. kaŝe proprigi al si posedaĵon de iu alia ; 20. kiel 1.

N-ro 72 : KRUCVORTENIGMO.

Horizontale. 1. apliki forton sur iun korpon por malvastigi la spacon okupitan de ĝi (R) ; regno regata de reĝo aŭ imperiestro. (R). 2. sidejo de pasio (R) ; ne pli ol ; frakcio (R). 3. parazito vivanta en homo aŭ besto (R) ; havanta multajn erojn en malgranda volumeno (R). 4. kuniĝo de aro da homoj por komuna celo (R) ; prepozicio ; interjekcio esprimanta malestimon. 5. azia lando (R) ; konjunkcio ; prefikso. 6. neakompanata (R) ; transmeti agon al pli malfrua tem-

po (R). 7. koko ĝin havas (R) ; koloro (R). 8. posteulo (R) ; sudlanda frukto (R). 9. ĝi estas travidebla (R) ; sekve. 10. Tuto de la procedoj per kiuj homoj kredas povi interrilati kun supernaturaj estuloj (R) ; legomo (R). 11. ĉirkaŭaĵo en kiu vivas in estaĵo (R) ; trempi por lavi (R). 12. manlabora profesio (R) ; flankelasi (R).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

Vertikale. 1. parazita insekto (R) ; rapida desegno prezentanta nur ĉefajn liniojn (R) ; sufikso (R). 2. sameco de opinioj inter pluraj personoj (R). 3. komenciĝi (R) ; fiŝo (R) ; aermovo (R). 4. maŝino, kiu produktas movon (R) ; karakteriza persona maniero esprimi siajn pensojn (R). 5. ĝi instruas kiel oni preparu manĝaĵon (R) ; konsideri ion malbonan kiel baldaŭ okazontan (R). 6. persona pronomo ; muzikilo (R). 7. persona pronomo ; modere manĝanta kaj trinkanta (R) ; pensajo (R). 8. interjekcio ; laŭte prononci kun artisma tono (R) ; fari (R). 9. longkrura birdo (R) ; saltanta besteto (R). 10. sin nutri (R) ; fari kion alia persono ordonas, ke oni faru (R). 11. forpreni de iu laŭ rajtigita aŭtoritato ion malpermesitan (R) ; ludilo (R). 12. persisti ĉe sia postulo (R) ; unuo de valoro ĉe ludoj (R).

La solvojn sendu Flandra Ligo al *Postbus 342 (Enigmoj)*, Brussel kaj la nederlandanoj al *S-ro Teunissen, Legmeerst. 37.A.1., Amsterdam-West*, antaŭ la 20-10-1949.

La Poeto sen Koro

verkis : E. Van der Hallen
el la flandra : Dirk.

Mi volas rakonti pri juna feliĉa poeto, en la jaroj kiam la junaj poetoj kutime kredas ke la vivo estas ununura ravego kaj ke, ĉirkaŭ ili, la homoj estas ĉiuj senesepte bonaj — krom unu, ĉar la junulino, kiun ili amas ja ĉiam nekoncepteble superas la komunan homan skalon.

Ami unu la alian, junaj amikoj, estas ĉion akcepti de unu homo kaj esti, sub ĉiuj cirkonstancoj, preta rezigni kion oni posedas aŭ deziras, kiam la alia volas tion : kune deziri, pensi, senti, malaprobi kaj ade deziri kuneston por trairi la vivon en ĝiaj doloro kaj ĝojo.

Tiel statis mia poeto kaj, krome, la junulino, kiun li amis estis juna, bela kaj fiera. Fakte mi nepre scias kiom estas grave, kiam poeto tiel ekscese amas junulinon sed, ĉion konsiderante, mi kredas ke eĉ la plej alta prezo ne estas tro multkosta por la amo de poeto.

Sunaĵ, gajhoraj estis tiuj tagoj por ambaŭ ; en la imago de la junulino, la poeto portis rozokronon kaj la vortoj, kiujn li diris, ŝajnis al ŝi poezie helaj kaj profundaj. Horoj ravoplenaj, kiam ili kunis kaj ŝi povis aŭskulti la belajn pensojn kiujn li, regate de la inspiro, portis en si ; kaj mia poeto, iam li kapablis nur, pro tremiga feliĉo, ekstari sub la floranta magnolio, sub kiu ili unufoje interparolis, kaj vice kisi ĉiujn ĝiajn foliojn. Mi ja diris ke li estas juna kaj romantika poeto kaj lia karulino, bela blondina fieraj junulino. « Neniam bona finiĝo por tiuj du », vi certe opinius, estante duedeke jarojn pli aĝa ol nun. Kaj vere ankaŭ finiĝis malbone.

Iun vesperon la junulino iris for kaj ne revenis al la juna poeto. Kiam ĉi tiu atendis du-tri tagojn, io malrapide rompiĝis en li ; io griza kaj malluma ekkovris la sunon kaj profunda melankolio fiksiĝis en lia eno. Li rifuzis kredi ke la knabino definitive forlasis lin, kaj ankoraŭ multajn vesperojn li atendis ŝin je la horo, kiam ŝi kutime venis kvankam, en lia rondo, ĉiuj kapokusis kaj amike provis komprenigi ke necesas akcepti la penson ke li plej bone forgesu la junulinon. Tiam li rigardis ion foran kaj ridetis al gaja memoraĵo kaj, estante sola, li parolis por si mem dek mil vortojn kiel juna, romantika poeto, enamiginta al blondina knabino, povas trovi.

Sed tiam venis tagoj, en kiuj akra, rekta faldo malrapide gravurigis inter liaj okuloj kaj io amara liberigis en li. Li fariĝis silentema kaj retirigema kaj oni ne plu aŭdis iun vorton el lia buŝo, kiel malfacile ajn oni povas kredi tion de poeto. En lia rondo oni ekzorgis pri li kaj parolis severajn vortojn pri la junulino, kiu tiel malĝojigis la junulon tiel ke li preskaŭ tute pereis. Lia patro konsilis al li ke li lernu regi sin mem, tial ke homo ĉiam devas mastri doloron kaj ĝojon ; li kredis ke la knabino ne indas lian amon kaj provis konvinki lin ke li kontraŭstaru la tiranecon de sia koro, kiel decas al viro, eĉ al poeto, ĉar ja neniam taŭgas ke la koro estras la homon. Eĉ plej taŭgas ke oni sin tute liberigu de la stultaj inklinoj de la eta organo, kiu senutile tiom ĝenas la homon. Vere saĝaj vortoj por ĉiu alia ol enamiginta poeto, kiu ne povis forgesi.

Sed fine venis tago, kiam li ekmeditis tiujn vortojn patrajn. Jes, ĉe pli funda esploro, li devis koncedi ke ne estus tiel stulte se oni povus deskuil ĉian sentemon kaj senigi sin de koro, pro kiu oni entute spertis nur multajn ĝenon kaj embarason. Konsidere al ĉio, estus eble bona solvo, se li povus tute forgesi la amatinon kaj senribele akcepti la penson resti sola.

Tiam li, iun vesperon, forlasis la hejmon kaj de pordo al pordo ekprezentis sian koron, la koron kiun li volis doni for por perdi la suferon de la amo kaj de la memoro. Dio pardonu ke mi kladis pri poeto, sed tion la junulino atingis ke li preferis vivi sen koro ol ĝenate de sia granda sufero. Sed nun, rimarkinde montriĝis ke al ĉiuj homoj, kiujn li alparolis, ja pli ol sufiĉis la propra koro kaj ke absolute neniu pretis krom-akcepti la ĝenon de dua. Estis eĉ iuj, kiuj kun plezuro cedus la propran koron, se por ĝi ili trovus amatoron. Senkuraĝiginte kaj laca hejmenirante li aŭdis pri ŝakristo, kiu ĉion akceptis, ankaŭ la plej sensignifajn kaj senvalorajn aĵojn, por monigi ilin. Tuj ekstaris la poeto kaj iris al li « Kredeble iu, kiu vivas komercante superfluaĵojn, volonte akceptos mian koron », li pensis. Jen ja naŭva, enamiginta kaj lunatika poeto !

Estis malriĉa, maljuna judo, kaj neniel li estis afabla, kiam malgaj-miena juna viro finvenis ĉe li kun sia stranga ofertaĵo — kiom ajn li kutimis negoci la plej strangajn aĵojn kaj monigi ilin. « Kion mi, mizerulo, faru per koro ? » li grumbliis. « Prefere alportu antikvajn juvelojn aŭ donu vian oran horloĝon, sed al tio vi certe pli kroĉas ol al tiu stulta junula koro, kiu probable taŭgas nur por

aspiri ĉiajn sensencaĵojn ! » Sed jen li subite ekpensis ke per tiu koro estas eble farebla komerco ; kiu scias ĉu ne estas iu aŭ alia, preta doni iom da mono interŝange de homokoro ? Tial li respondis ke pro nura boneco li ja volis konservi ĝin, ĝis li trovos solvon. Tiel la poeto lasis sian koron ĉe la ŝakristo kaj hejmen li reiris, nekompreneble pli malĝoja kaj sola ol iam li sentis sin.

Nun vi ja pensas en vi mem, kia malmola kaj sinama junulino ja ŝi, tial ke ŝi tiel senkore kaj frivole ludis per la amo de poeto ! Sed tiam vi forgesas kiom maloftas tiuj, kiuj komprenas kio estas ami kaj kiel abundo de delico iam igas la homo stulta kaj malŝparema. Mi dirus : se estas iu, kiun vi amas, iru, rapidu al li kaj diru al li ion ĝentilan ; eble morgaŭ ja malfruos !

Kiel ajn, ree hejme sen koro, la poeto fariĝis homo ŝajne tute alia. Kune kun sia koro li ja perdis sian poetecon kaj igis kia ĉiu alia homo — jen vere la plej peza kio povas okazi al poeto ! — kaj en li postrestis nenio de la antaŭaj gajaj ravoĵ, kiuj fariis lian vivon kontinua ĝojo kaj belo-festo. Kaj krome, kiuj antaŭe konis lin, rimarkis ke li fariĝis nekompreneble malmilda kaj amara viro, sententa tia, kiaj senkoraj homoj kutime fariĝas. Kaj fine venis tago, kiam li silente retirigis en sian loĝejon kaj pala kaj kvietaj enlitigis. Kaj en lia medio, oni ree kapskuis pri la strangaj kaj nekompreneblaj vojoj poetaj.

Nu, okazis ke la ŝakristo eliris por siavice vendi la koron de la poeto, sed ankaŭ li baldaŭ spertis kia stranga varo estas tia homokoro. Montriĝis ke ĉiu estis abunde provizita per tiu artiklo kaj ke multaj pretus ŝanĝi sian propran koron kontraŭ io pli utila al io. Kio donas pli da plezuro ol io embarasa, sintruda kia koro kiu, nekontenta pri sia kutima destino, ja tro ofte volas esti pli ol simpla, bone funkcia organo kaj ofte, en la plej maloportunaj momentoj, ĝenas la homon.

Kaj finfine li intencis tutsimple reporti la nevendeban koron al ĝia antaŭa posedanto, kiam li ekaŭdis pri juna virino kiu, onidire, estis senkora junulino, virino sen koro. — « Eble ŝi emos akiri koron », li pensis, kaj tuj li ekiris oferti la koron de la poeto al ŝi. Li neniel povis supozi ke ĝuste tiu koro iam plenis de la junulino, al kiu li ekiris vendi ĝin.

Nu, li trafis ŝin en unu el siaj apatiaj momentoj, dum ŝi okupis sin repensante pri ĉiuj, kiujn malfeliĉigis ŝiaj frivoilo kaj malfidelo kaj ŝi taksis kiel, konsidere al ĉio, ŝia vivo restis malplena kaj malgaja. Tiam la judo, kiu havis vendotan koron, venis ĉe ŝi.

« Tiel, diris la blondina, bela junulino, oni rakontas ke mi ne havas koron. Nu, eble tio ne tute malveras. Mi ja volas foje sperti kiel estas, kiam oni ja posedas koron ! » Kaj ŝi akceptis la varman batantan koron de la poeto.

Kaj kiam ŝi portis en la busto tiun junan koron, subite vekigis en ŝi aspiro al la viro, kiun ŝi iam amis tiel sindone ; en ŝi liberigis profunda pento pri la frivolo per kiu ŝi traktis la poeton kaj ŝi ege deziris reveni lin. Ŝi firme kredis ke baldaŭ revenos li kaj de tiam brulis tage kaj nokte multaj lampoj je la horo, kiam la poeto ree enpaŝos sian domon. — « Plej kara, li dirus, la nokto estas for, jen la printempo kaj la suno floras sur la tero ; ni forgesu la pasintajn tagojn ; ni kantante surpaŝu la paŝtejon kaj brakosvinge dancu inter la primoloj ! » Tiam li kaptus ŝin en siaj junaj, fortaj brakoj kaj la delico de la antaŭaj tagoj vertiĝe ekregus ilin.

Sed venis la poeto ne ; la floroj velkis en ŝia ĉambro kaj unu post la alia, la lampoj estingiĝis. Tiam ŝi iun vesperon ekstaris kaj iris al li ; la deziro al li ege rapidigis sian koron kaj, kiel en revo, ŝi iris al la domo, kie li certe atendadis ŝin de multaj tagoj.

Sed kiam ŝi eniris la ĉambron, kie li kutime restadis, kvazaŭ fulmo trabatis ŝin. Blanka kaj malvarma, la poeto atendis la ĉerkon kaj lian buŝon ĉirkaŭis senlime-malgaja rideto, la laca rideto de tiu, kiu mortis pro sia ega deziro. Aŭ ŝajne ne eblis al la poeto vivi sen koro, kiel al tiom da aliaj homoj. Mi ne scias. Poetoj iam estas pene sondeblaj. Sed mi kredas ke estas bone neniam koleri poeton, eĉ se ŝajnas ke li ne havas koron.

Sed tio, karaĵ junaj amikoj, fakte celis esti rakonto sen moralo.

(El « Vertelsels in Juni »)

Kun afabla permeso de la eldonejo « PRO ARTE », Diest.

Verantw. uitgever : Vlaamse Esperantisten-Bond Postbus 342 — Brussel en Ned. Esperantisten-Vereeniging LEEN, Stadionkade 6 Amsterdam Z. (Ned.) — Drukkerij : J. Van Laer, Korte Begijnestraat 38, Turnhout.

Plaatselijk Nieuws

V.E.B. — *Afdeling Brugge* : Gedurende de afgelopen maand werden onze leden vergast op een voordracht gegeven door dhr *Vernimmen* over het ontstaan en de eigenlijke stichter van het *Ido*. De belangstelling voor het congres van *Gent* was groot onder de leden zodat met ongeduld naar de congresdag werd uitgezien. Er waren een 26-tal deelnemers, die allen om ter meest genoten hebben. De belangstelling is even groot voor het Internationaal Congres van 1950 te *Parijs*. Op 10 Juli jl. ontvingen wij een grote groep Franse Esperantisten uit *Rijsel, Tourkoje* en omstreken. De werkvergaderingen van de Donderdagavond gaan onverminderd voort. Onze leden *Iserentant* en *Michiels* maakten zich verdienstelijk met het opmaken en leiden van *Cerbo-Gymnastiko* wat zeer gesmaakt wordt. Enkele leden zijn naar *Helsingör* (Denemarken) geweest, anderen naar *Tjechoslowakije* en vier naar *Bournemouth*, zodat onze groep werkelijk deelneemt in de Esperanto-manifestaties.

V.E.B. — *Afdeling Brussel* : Op Zaterdag 15 October viert onze afdeling feest in de « Vlaamse Club », Em. Jacquainlaan 121, van 20 u. tot in de vroege uren van de daaropvolgende Zondag ! Onze vrienden uit Mechelen, Antwerpen, Aalst en van elders worden hierbij van harte uitgenodigd !

Op Dinsdag 4 October, steeds in de « Vlaamse Club » en ingeselligs te 19.30 u. : Esperanto-proefles volgens de Cseh-Methode.

Voor Juli 1950 ligt een 12-daagse reis per toerauto in het verschieft naar de « Esperantistaj Ferioj » te Kufstein (Oostenrijks Tirol) langs de boorden van de Rijn en Ober-Beieren. De reis is alleen bedoeld voor leden van de V.E.B. Belangstellenden kunnen zich nu reeds melden bij de voorzitter (E. Cortvriendt, P van Humbeekstr. 3, Brussel-West). Nog vóór nieuwjaar ontvangen ze het uitgewerkte reisplan en de nodige inlichtingen. Nu reeds kan voor de reis worden gespaard door stortingen of overschrijvingen op postrekening 408616 van Vlaamse Esperantistenbond, Afdeling Brussel. Op de strook vermelden : voor reis naar Tirol.

V.E.B. — *Afdeling Gent* : Niettegenstaande de verlofperiode, schonk de opkomst onzer leden op de vergaderingen telkens voldoende. Op 10-8 ; vertelde R. De Schepper over zijn reis naar Engeland en over wat hij bijwoonde. Op 17-8 hoorden wij het wederavaren van dhr. *Vanneste* op het wereldcongres te *Bournemouth* en vernamen zijne indrukken over deze Esperanto-hoogdagen. — Op

24-8 hadden wij het genoeg een spreekbeurt van de Zweedse Kunstschilder *Hans Abrahamson* uit *Norrköping* te genieten ; deze voordracht werd door de B.N.R.O. Gent aangekondigd. Op 6-9 gaf onze ijverige ondervoorzitter G. De Boes een causerie met overvloedige en interessante citaten over de Esperanto-humorist R. Schwarz. Alle leden en vrienden van de V.E.B. zijn steeds welkom op onze wekelijkse vergaderingen van de Woensdagavond.

V.E.B. — *Afdeling Mechelen* : Onze reis naar Denemarken heeft gewis bijgedragen het aantal leden en belangstellenden voor Esperanto in het Mechelse te verhogen. Wij voorzien dus dat wij buiten de cursus welke plaats vindt in het kader van de stedelijke avondlezingen, een bijkomende cursus zal ingericht worden door de afdeling. Alhoewel het eigenlijke nieuwe cursusjaar nog geen aanvang nam, kwamen de Mechelaars regelmatig bijeen in hun nieuw, doch waarschijnlijk voorlopig lokaal : ROYAL, Grote Markt, en dit iedere Woensdag van 20 u. tot 22.30 u. Dienen vermeld, een uitstapje naar Hofstade en een uitstap naar Brugge waar de Mechelaars zich verbroederden op 11-9 met de Brugse deelnemers aan de trip naar Denemarken. Op een der laatste vergaderingen werd het programma voor de eerstkomende 3 maanden vastgelegd. Ziehier wat in Oktober zal plaats vinden :

5-10 : oplossing enigmojen enz. ; 10-10 : bestuurskiezing, goedkeuring van statuut vaststelling der afdelingsbijdrage enz. ; 19-10 : « de accusatief en Esperanto » — Nederlandse spreekbeurt door Dr. Van Gindertaelen ; 26-10 : zangavond onder leiding van Dhr. Van Peteghem. Iedere avond wordt er aan conversatie- en grammatikale oefeningen gedaan. De Stadscurso onder leiding van Juffr. Van de Werf begint op Woensdag 5-10-e.k. en gaat door iedere Woensdag en Vrijdag vanaf 19 u. tot 20.30 u. — de leergang gaat door in de Zuidschool — Louisastraat. Men schreef in op 30-9 e.k. tussen 7 en 8 uur en op de eerste lessen.

V.E.B. — *Afdeling Oostende* : Er was weinig belangstelling voor de eerste vergadering van het nieuwe seizoen. De inrichting van onze wintercursussen (waaronder nl. een Cseh-cursus) werd besproken. De aanvang van werd bepaald op einde Oktober en er zal een degelijke propaganda gevoerd worden. Er werd ook een spaarkas ingericht voor ons kerstfeest onder het beheer van Mevr. *Vanneste*. De leden worden dringend verzocht de vergaderingen regelmatig bij te wonen bijzonder met het oog op de voorbereiding van het V.E.B. congres 1950.